

השתלת כליה - מידע למועמד לתרום כליה

אנו שמחים שבחרת לעבור תהליך וניתוח לתרומת כליה ביחידת השתלות הכליה בסורוקה. ביחידה להשתלות כליה, פועל צוות רב תחומי הכולל: מנתחים ונפרולוגים (מומחים לרפואת כליות) שהתמחו בהשתלות, מתאמת השתלות, עובדת סוציאלית ומזכירה. לצוות הרפואי ניסיון מצטבר של עשרות שנים ומאות מושתלים, והוא נתמך על ידי יועצים יעודיים בהתמחויות משיקות, כמו: אורולוגיה, קרדיולוגיה, מחלות זיהומיות, הדמיה (רנטגן) ופתולוגיה.

המידע בדף זה עוזר להתכונן לניתוח תרומת כליה ולעבור את תקופת ההתאוששות הראשונה אחרי הניתוח. צוות היחידה להשתלות כליה זמין ושמה לענות לכל שאלה.

הכנת המטופל לתרומת כליה

- ההכנה לתרומת כליה היא תהליך שנמשך כמה חודשים
- חשוב מאוד לשמור על קשר רציף עם האחות מתאמת ההשתלות ולעדכנה בבדיקות ובאירועי בריאות במהלך ההכנה
- מומלץ שהתורם יגיע לפגישות ולשיחות עם הרופאים בליווי בני משפחה ולא לבד.

שלבי ההכנה

▪ שלב ראשון - פגישה עם אחות מתאמת השתלות

התורם מקבל הסברים מפורטים על:

- התהליך ועל הבדיקות שעליו לבצע לצורך הכנת התיק שמתבצע בליווי אחות מתאמת
- משמעות התרומה להמשך החיים
- הניתוח ותקופת ההתאוששות. תהליך הכנת התיק

▪ שלב שני - לאחר הכנת התיק

• פגישה של התורם עם רופא נפרולוג מומחה, שבמהלכה:

- הרופא עובר על התיק ובודק את התורם
- הרופא מסביר לתורם על נושאים כמו: המשמעות של תרומת כליה להמשך חייו, הצורך במעקב נפרולוגי חדש, הצורך להקפיד על שתייה מרובה, שמירה על אורח חיים בריא, תרופות אסורות לאחר תרומת כליה, הסיכון לפתח אי ספיקת כליות לאחר תרומה
- מומלץ להגיע לבדיקה בליווי משפחה וניתן לשאול שאלות

• פגישה של התורם עם רופא כירורג משתיל כליות, שבמהלכה:

- הרופא הכירורג עובר על התיק ובודק את התורם
- הכירורג מסביר לתורם באופן מפורט על: ניתוח הוצאת הכליה, סכנות הניתוח, תופעות אפשריות לאחר ניתוח, מעקב כירורגי לאחר ניתוח
- בסיום ההסבר ולאחר שהתורם מבין ומסכים, הוא מוחתם על טופס הסכמה לתרומת כליה
- רצוי להגיע בליווי משפחה ולשאול שאלות

▪ שלב שלישי - הוועדה

- המועמד להשתלה יחד עם תורם הכליה מופנים לוועדה של משרד הבריאות או לוועדה מקומית של סורוקה
- תפקיד הוועדה לברר האם ניתן לאשר את התרומה בין שני אנשים אלה - הן מבחינה בריאותית והן מבחינה אישית, רגשית ואתית
- רק לאחר קבלת אישור של הוועדה לביצוע ההשתלה ניתן לתאם תאריך לניתוח.

▪ שלב חמישי תאום תאריך לניתוח ההשתלה

- המטופל המועמד להשתלה ותורם הכליה מיועדים מראש על תאריך הניתוח
- בית החולים מנסה להתחשב ככל הניתן ברצון התורם
- המועמד להשתלה ותורם הכליה מתאשפזים יום לפני הניתוח בשעות הצהריים המוקדמות בדרך כלל במחלקות שונות.

מידע על הניתוח

- בבוקר הניתוח, התורם מועבר לחדר ניתוח
- **מהלך הניתוח**
 - הניתוח מבוצע בהרדמה מלאה, לרוב בטכניקה לפרוסקופית שבה מחדירים צינורות לחלל הבטן שדרכם מחדירים מצלמה ומכשירי ניתוח ומפרידים את הכליה מסביבתה עם בטן סגורה
 - את הכליה מוציאים דרך חתך בגודל של כשבעה סנטימטר בבטן התחתונה בקו שיער הבושת
 - בניתוח יש סיכון לדימום, לפגיעה באיברים פנימיים, לזיהום ולסיבוכים נדירים אחרים
 - ניתוח תרומת כליה נמשך כמה שעות
- **לאחר הניתוח**
 - תורם הכליה מועבר לחדר התאוששות להשגחה במשך 1.5 - 3 שעות
 - צוות התאוששות מאשר את העברת התורם למחלקה
 - התורם מקבל במחלקה חדר ללא שותפים ובו מיטה נוספת המיועדת לבן משפחה או מלווה שיישהה איתו בחדר בימי האשפוז
 - בימים הראשונים לאחר הניתוח עלולים להופיע כאבי בטן כתפיים ולפעמים בחילות
 - התורם מקבל במחלקה טיפול רציף נגד כאבים. כדי שניתן יהיה לשלוט בכאב, חשוב לעדכן את הצוות הסיעודי כאשר הכאב מתחיל להתחזק
 - לאחר הניתוח נשארים באשפוז 3-4 ימים.

לאחר השחרור מבית החולים

- קצב ההתאוששות לאחר הניתוח שונה מאדם לאדם אך אנחנו נותנים חודש חופשת מחלה
- בימים הראשונים עדיין יש כאבים, ולרוב אקמול או אופטלגין מספיקים כדי להקל עליהם
- אנשים מתלוננים לפעמים על בחילות בשבוע - שבועיים הראשונים שלאחר ניתוח
- השינה בלילה פחות נוחה ומומלץ להיעזר במספר כריות.
- לאחר הניתוח יש להימנע מהרמת משקל גבוה מחמישה ק"ג במשך שלושה חודשים כדי למנוע התפתחות בקע בצלקת הניתוחית
- יש להימנע ממאמצים גופניים בתקופה זו
- אצל תורמי כליה, עולה הסיכוי לפתח אי ספיקת כליות בעתיד פי 2 – 3 לעומת המצב לפני התרומה, אך עדיין מדובר בסיכון מזערי המוערך ב- 2 – 3 אנשים לאלף איש.
- לאחר תרומת כליה על התורם להיות במעקב נפרולוג ולבצע בדיקת תפקוד כלייתי לפי בקשת הצוות המטפל - תחילה בתדירות גבוהה יותר ובהמשך פעם בשנה כשגרה
- חשוב לדעת שבימים הראשונים לאחר תרומת כליה, תיתכן עליה ברמת קריאטינין. זוהי תופעה מוכרת בקרב תורמי כליה ולרוב רמות הקריאטינין יורדות לאחר כמה ימים או שבועות
- **בשנה הראשונה לאחר תרומת כליה, אסור לצום** ויש להקפיד על שתייה מרובה של 2 - 3 ליטרים ביום כשגרה
- חשוב להקפיד תמיד לשאול רופא ולהתייעץ בנוגע לטיפול תרופתי חדש או לא מוכר
- **יש להיזהר משימוש לא מבוקר על ידי רופא בתרופות ממשפחת NSAID, כמו: וולטרן, אספירין, נורופן ואדויל)**
- בכל מקרה שבו מגיעים לטיפול רפואי, יש לעדכן את הצוות המטפל על כך תרומת הכליה
- בכל תופעה של כאב, חום, אודם, נפיחות, הפרשה או שינוי במצב הרפואי בחודש הראשון שלאחר התרומה - יש לפנות מיד למתאמת ההשתלות או לחדר מיון.

אנו מודים לך על שבחרת לעבור תהליך משמעותי זה בסורוקה ושמחים לענות לכל שאלה.

בברכת בריאות טובה ובהצלחה – הצוות המטפל